

# P IJETÍ A DÁVÁNÍ

JOLANA POLÁKOVÁ

*Ne jak já chci, ale jak Ty chceš. (Lk 22, 42)*  
*Kdo vydá svůj život za mne, nalezne jej. (Mt 16, 25)*  
*Nežiji už já, ale žije ve mně Kristus. (Gal 2, 20)*

P ijetí je opak zápasu a předpoklad rozdávaní. Přitom však Boha můžeme přijmout jen tak, že jsme nejprve přijati jím; tak, jak on chce. Znamená to obrátit vzdorný zápas s Bohem v kritický zápas se sebou. „Agere contra“ — „jednat proti sobě“ — bylo heslo svatého Ignáce z Loyoly, které mu sloužilo jako vodítko v situacích, kdy musel volit mezi svým osobním zájmem a univerzálním zájmem Božím.

P ijetí Boha do lidského života tedy neznamená převlastnit si jeho dary a jeho samotného jednoduchým zabudováním do lidských souvislostí. Přijmout Boha lze teprve tehdy, když vystoupíme co nejvíce ze všech lidských souvislostí, když se necháme převzít od něho. Proto třeba lidé, která to se k němu anstvim myslela a myslí vážně, odcházela a odchází na poušť — a už do skutečné pouště nebo do vnitřní pouště mlčení a samoty — aby uslyšela hlas, který lze uslyšet jen v absolutním tichu. Přáli si, aby tento životní vztah „já a Bůh“ byl Bůh a ne já, aby v nich bylo v zásadě natrvalo rozhodnuto, kdo komu bude sloužit.

Bůh nám že postupně vítězí nad naším pomalu vykořeněným egocentrismem jen tehdy, jdeme-li k němu následováním Ježíše, nikoli opomíjeme-li o Ježíše vlastní sebezpečenosti; projdeme-li k němu vnitřní obětí, sebedarováním, nikoli budeme-li cestu k němu jen uctívat, v domnění, že to posvětlí a nahradí naši neochotu vydat svůj život. Nechceme-li převzít o Boha, ale nechceme-li se zároveň pro něho vzdát sebe, pak jsme stále v situaci zápasu s Bohem, nikoli v situaci přijetí. Chceme, aby Bůh pro nás byl jakýmsi projekčním plátnem našich přání; to, co chce on, se nám může jevit i jako životní pohroma. Uzavíráme se tak šancím k většímu životu, chceme, aby nám Bůh dokonce chránil to, čeho bychom se mohli pro něho vzdát. Přijetí Boha je možné jen jako odevzdání.

Ve skutečném vztahu k Bohu se stáváme zcela nepoužitelnými pro všeobecné i speciální špinavosti světa, a stáváme se tedy okamžitě terčem násilí. Vztah k Bohu nám pak pomůže rozlišit, v čem máme převzít své obraně s radostí podlehnout a co máme hájit až do konce. Také v opačném sledu platí, že žijeme-li pohodlně, nepřijímáme, pak nepotřebujeme Boha doopravdy. Obrátíme se k němu a teprve tím více poznáme, kdo je, čím více žijeme ze stejné hloubky jako Kristus. Dostáváme se pak zcela zákonitě do stejných nepřehledných situací jako on. Ale jen v nich máme jistotu, že je zcela s námi a my s ním. Přijímá nás, protože jsme převzali podmínky jeho přijetí. Žije v nás, protože jsme mu odevzdali svůj život.

*Není přece žádný dobrý strom, který by přinesl špatné ovoce, ani naopak špatný strom, který by přinesl dobré ovoce, protože se každý strom pozná podle ovoce. (Lk 6, 43 44)*

Vychází-li dávání z přijetí Boha a z přijatosti Bohem, vychází z vnitřního štěstí a pokoje. Je předáváním toho, co nám tak docela nepatří, co nás přesahuje a do něho nevstupují naše osobní problémy. Z tohoto vnitřního pokoje dáváme opravdovou lásku.

Vnímáme druhé lidi istýma o ima, bez barevných brýlí svých obav a p ání, a jsme schopni citliv rozlišit kdy, jak a co je t eba dávat. Žijeme v nenápadné, ale pozorné ú asti na pot ebnosti druhých. Neseme-li s nimi jejich problémy, aniž je p itom k sob p ipoutáváme, m žeme urychlit jejich vnit ní zrání. Asistujeme Božímu životu v nich: vn jšími lidskými prost edky, aniž za Boha n jak mluvíme, mu v druhých lidech p ipravujeme cestu.

To, že odsuneme sami sebe a staneme se služebníky, nás m že zp tn o istit a zdokonalit víc než p ímé zabývání se vlastními nedokonalostmi. Služba lásce, p i níž na sebe kone n zapomeneme, z nás smyje naše nedostatky tak, jak bychom to sami nikdy nedokázali.

ím „chudší“, pot ebn jší jsou lidé, jimž (se) dáváme, tím více nás v tomhle smyslu mohou obdarovat: krajní nouze druhých — které jsme se práv proto rozhodli milovat — je pro nás darem toho „teroru“, který nás donutí uvolnit v sob poslední vnit ní zábrany p íjetí a dávání opravdové Boží lásky. Práv v situacích, na které nesta íme, se m žeme spole n s t mi, s jejichž pot ebností máme ú ast, zachránit tak, že se doopravdy staneme jen nástrojem.

Je to opak imitování Boží lásky, je to spolupráce. Není možná bez pokory, která nám otvírá o í pro to, že a jak žije tatáž Boží láska v každém lov ku už p edtím, než se setkal s námi. Nejsme to vždycky my, kdo mu m že teprve n co otev ít. (Jen chráníme a podporujeme jeho zp sob otev ení.) Ostatn práv my m žeme být p i vší dobré v li naopak tím, kdo Boží lásce v druhém lov ku klade p ekážky: tím, že ji v n m nerozpoznáme, tím, že na ni nejsme schopni navázat. A protože lásku poznává a rozmnožuje zase jenom láska, m že nás naše slepota p esv d ít o tom, že to, co dáváme, zatím není tak docela Boží láska; že lidem p inášíme dosud jen pou ující í almužnické zanícení vycházející z pýchy.

A tak nás každé pochopení vlastní neplodnosti vede zpátky k tomu, že dávání p edpokládá odevzdat se Dárci. Z lásky k n mu i z lásky k lidem. Boží láska se dává víc tomu, kdo ji nechce jenom kv li sob .